

НЕДОПУСТИВОСТ
(НЕДОЗВОЉЕНОСТ)
ИЗВРШЕЊА

Уводно разматрање из угла извршног поступка

Значај теме за судију појединца и за веће
од троје судија првостепеног суда

Фаза поступка када се одлучује о предлогу за извршење и правном леку против решења о извршењу

- Средство извршења мора бити у складу са законом (чл. 54 ЗИО)
- Предмет извршења не може бити онај који је изузет од извршења (чл. 55 ЗИО)
- Новчана и неновчана потраживања – разлика када је у питању средство и предмет извршења
- Разлог који спречава извршење из члана 74 тачка 9 ЗИО
- Пази се по службеној дужности

У фази поступка када се спроводи извршење

- Странка и учесник у поступку могу да штите своја права посебним правним средством – захтев за отклањање неправилности
- Извршни дужник након одбијања жалбе против решења о извршењу на основу извршне исправе под условима из члана 81 ЗИО може покренути парнични поступак за утврђење недозвољености извршења
- Треће лице може интервенисати приговором до окончања извршног поступка

Опозициони и опугнациони приговори

- Да се подсетимо правне теорије
- Опозиционим приговорима извршни дужник напада извршну исправу (обавезу) истичући чињенице које су наступиле после доношења извршне исправе а које спречавају извршење
- Опугнационим приговорима извршни дужник напада само решење о извршењу (не и обавезу из извршне исправе) и то је већина разлога из члана 74, па и они који се односе на предмет извршења
- У ширем смислу приговор који треће лице истиче је опугнациони приговор

Извршни дужник и недозвољеност извршења

- Решење (другостепеног суда) о одбијању жалбе против решења о извршењу на основу извршне исправе заснива се на чињеницама које су међу странкама спорне и које се односе на само потраживање
- Тада, извршни дужник може у року од 30 дана од дана достављања решења о одбијању жалбе да покрене парнични поступак за утврђивање недозвољености извршења
- У пракси најчешће остала спорна висина новчаног потраживања или код чинидбе (заменљива радња) да ли је обавеза у целости испуњена (нпр. отклањање недостатаке на грађевини)

- Извршни суд не одлучује (не расправља) о спорним чињеницама, али одлучује о спорним правним питањима
- Из одребе члана 81 ЗИО произилазе процесни услови за допуштеност ове тужбе за утврђење
- Рок од 30 дана за подношење тужбе тече од достављања другостепеног решења извршном дужнику
- Тужба не одлаже спровођење извршења, али постоји могућност одлагања извршења на предлог извршног дужника у складу са чл.122 ЗИО
- У случају успеха извршног дужника у парници, уколико извршење није спроведно (није окончан поступак) извршни поступак се **на предлог извршног дужника** обуставља, укида решење о извршењу и укидају спроведене, али све у мери и обиму у ком је извршни дужник успео у парници (битна је изрека правноснажне пресуде)

Треће лице у извршном поступку и заштита његових права

- Треће лице по правилу штити своју имовину од извршења
- Најчешће су у пракси у питању стварна права
- То чини приговором трећег лица као посебним правним средством, тврдећи да на предмету извршења има право које спречава извршење
- Због своје природе и циља, у правној теорији овај приговор се назива излучни приговор
- Може се поднети до окончања извршног поступка (последња предузета радња у поступку и закључење поступка)
- Обзиром да се приговор трећег лица подноси у фази спровођења извршења, подноси се суду или јавном извршитељу у зависности ко спроводи извршење

- Приговор мора да буде потпун
- У приговору се морају навести разлози за приговор и приложити исправе којима се доказује постојање права, иначе се приговор одбацује као непотпун, без претходног враћања на допуну
- Приговор трећег лица доставља се извршном повериоцу уз упозорење на последице неизјашњења (чл. 109 ЗИО) и извршном дужнику
- Ако се извршни поверилац не изјасни или не оспори приговор, приговор трећег лица се усваја, извршни поступак у погледу тог предмета извршења обуставља, укида решење о извршењу у том делу и укидају извршне радње у том делу
- Може и у целини ако је то једини предмет извршења

- Приговор се усваја ако треће лице **докаже приговор** (?) правноснажном одлуком или јавном или по закону овереном исправом
- У осталим случајевима, приговор се одбија
- Решење о одбацивању или усвајању приговора побија се приговором (искљичиви правни лек)
- Против решења о одбијању приговора жалба није дозвољена, али шта прописује члан 24 став 4 ЗИО :
“Против решења донетог о приговору против решења дозвољен је приговор само код приговора трећег лица (члан 110. став 2), а жалба само против решења донетог по приговору против решења о извршењу на основу веродостојне исправе”
- Одговор из билтена ПАС бр. 3/2017.
- Ако веће усвоји приговор против решења о одбацивању приговора трећег лица, оно одмах одлучује о основаности приговора

- Последица одбијања приговора трећег лица је: да оно може у року од 30 дана од дана пријема **правноснажног** решења о одбијању приговора поднети тужбу против извршног повериоца ради утврђења да је извршење на предмету недозвољено
- Покретање парничног поступка не одлаже извршење
- Уколико је извршни дужник оспоравао право трећег лица он мора да буде обухваћен тужбом (тада су нужни супарничари)
- Да ли је дозвољена тужба трећег лица без претходно поднетог приговора у извршном поступку ?
- Одговор из билтена ПАС бр. 3/17.

- Посебне одредбе из члана 81 ЗИО примењују у парничном поступку за утврђивање недозвољености извршења
- О томе ће бити речи посебно(Т. Влаисављевић)
- Уколико извршни поступак није окончан, а правноснажном пресудом је утврђено да је извршење недозвољено на предмету, **на предлог трећег лица**, у погледу тог предмета обуставља се извршни поступак и укида решење о извршењу и све спроведене радње

Случај када треће лице у односу на покретну ствар не може захтевати недозвољеност извршења

- Сувласник чији удео на покретној ствари не прелази половину њене вредности не може захтевати да се извршење на ствари у погледу његовог удела прогласи недозвољеним
- Из износа који се добије продајом ствари он има право да захтева исплату дела цене који је сразмеран његовом уделу пре свих других лица која имају право на намирење и пре намирења трошкова извршног поступка, или право да захтева да му се ствар уступи ако положи **јемство (?)** у висини удела извршног дужника на ствари

- Произилази да ће у наведеном случају приговор трећег лица – сувласника на покретној ствари са уделом мањим од $\frac{1}{2}$ бити одбачен
- Ако је удео сувласника на покретној ствари оспорен, он може да поднесе тужбу против извршног повериоца ради утврђења постојања његовог удела

Право трећег лица да предложи одлагање извршења и када ће извршење бити одложено

- Услов је да је треће лице поднело приговор да се извршење на неком предмету извршења прогласи недозвољеним
- Додатни услов за одлагање је, да треће лице доказује своје право правноснажном одлуком или јавном или по закону овереном исправом
- У том случају јавни извршитељ (исто важи за суд ако суд спроводи извршење) **одлаже** извршење само једном у току извршног поступка

Постоје битне разлике код одлагања извршења на предлог трећег лица и на предлог извршног дужника

- Извршни дужник може једном у току извршног поступка да предложи да се одложи извршење
- Извршење **може (значи не мора)** да се одложи ако извршни дужник учини вероватним да би услед извршења претрпео ненадокнадиву или тешко надокнадиву штету, која је већа од оне коју би због одлагања претрпео извршни поверилац, и ако одлагање оправдавају нарочити разлози које извршни дужник докаже јавном или по закону овереном исправом
- Осим наведеног, на предлог извршног повериоца, који је могућ до доношења решења о предлогу извршног дужника условиће се одлагање полагањем јемства од стране извршног дужника, изузев ако би полагање јемства довело извршног дужника или чланове његове породице у тешку оскудицу
- Уколико извршни дужник не положи јемство у року који је одређен сматра се да је предлог за одлагање повучен

- Против решења донетог о предлогу за одлагање трећег лица дозвољен је приговор
- Решење о одлагању извршења производи дејство од доношења и док траје одлагање не предузимају се радње којима се спроводи извршење
- Изузетно, после доношења решења о одлагању у поступку намирења новчаног потраживања предузимају се радње на основу којих извршни поверилац стиче заложно право или право намирења на предмету извршења, и процењује вредност предмета извршења

- Законодавац није посебно прописао колико траје одлагање када је одређено на предлог трећег лица
- Логично би било да одлагање траје до окончања парничног поступка у ситуацији када је треће лице поднело тужбу за недозвољеност извршења
- Ако се странке сагласе с одлагањем које је предложило треће лице, решењем се утврђује да је извршење одложено споразумом странака, а доноси без испитивања разлога за одлагање
- Тада се решење не може побијати правним леком